

rømmer hist og her meget sjældent vil kunne opstaa.

Men naar jeg ser bort herfra, forekommer det mig rigtignok, at det ærede Medlem har planlagt sin Opposition paa en uheldig Maade. Thi hele den Historie om de gode Hoveder, denne Frygt for, at hele Befolkningens gode Hoveder skulde løbe over til at blive Embeds- eller Bestillingsmænd i Landet, den nærer det ærede Medlem dog ikke i sit Hjerte. Det ærede Medlem har ganske sikkert i Livet høstet den samme Erfaring som jeg, at de gode Hoveder ere nogenlunde godt fordelte over alle Livsstillinger, og selv om dette Lovforslag bliver Lov, vil det med Hensyn til de gode Hoveder vedblive at være ved det gamle. Der var et andet æret Medlem, som havde en anden Opfattelse, han mente netop, at man i Embedsstanden trængte til saa mange gode Hoveder som muligt. Jeg tror over for begge de ærede Medlemmer at maatte sige, at naar Lovforslaget bliver til Lov, saa ville de gode Hoveder befinde sig akkurat paa samme Maade som nu. Thi det ærede Medlem for Verninge ved jo meget godt, at det, der bevirker Valget af Livsstilling, hvad enten Valget sker fra Barnets Side eller fra Forældrenes Side, er en saadan Kombination af Familiehensyn, Samfundshensyn, Nødvendighedshensyn og af rene Tilfældigheder, at den Kendsgerning, om der er vedtaget en Lov om en Skoleorganisation, kun vil udgøre en ganske, ganske ringe Brøkdel af de Hensyn, som ville blive tagne ved Valget.

Der var endnu et Punkt med Hensyn til Folkeskolen, der blev fremdraget under Debatten, om hvilket jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger, idet nemlig et Par af Talerne have ønsket Tidsgrænsen for Overgangen fra Folkeskolen til Mellemskolen ændret. Det ærede Medlem for Kellerup (Anders Jensen) var den mest forslugne, derefter følger det ærede Medlem for Odense (M. Madsen) og derefter det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg). Alle Talerne ønskede denne Tilslutningsalder sat op til det 12te, 13de eller 14de Aar. Hvis man virkelig ønskede en Forandring af den i Lovforslaget foreslaaede Alder, saa vil jeg unægtelig meget bede ærede Medlemmer om at vende Blikket nedad og ikke opad, og jeg skal sige hvorfor. Noget af det, som man har været opmærksom paa at søge at komme bort fra, naar man fik et Forslag som dette, det var det Utal af Forberedelsesskoler og Forberedelsesklasser, som

efterhaanden har udbredt sig over Landet. Det er en Institution, der er kommen, og som har haft en vis relativ Betydning og en relativ Nødvendighed, men hvis man ved en ny Skoleordning kan undgaa Forberedelsesskolerne og Forberedelsesklasserne, tror jeg nok, man pædagogisk set vilde være glad ved det, og det vilde ogsaa falde sammen med de ærede Medlemmers Tankegang, i hvert Fald med den Tankegang, der bar de Udtalelser, som faldt fra det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds. Men jo højere vi sætte Tilslutningsalderen op, des flere af disse Skoler vil der myldre frem. Sætte vi Tilslutningsalderen ved det 14de Aar, ville Forberedelsesskolerne blomstre op her i Landet i en hidtil ganske ukendt Grad. Sætte vi den efter det fyldte 12te Aar, saa ville de faa en forøget Vækst. Gik vi nedad, satte vi Tilslutningsalderen i det 11te Aar altsaa tidligst ved det fyldte 10de Aar, vil det blive svækket i en meget betydelig Grad. Selv efter dette Mellemforslag, der foreligger her fra Ministerens Side, maa det betragtes som en Kendsgerning, at Folkeskolen vil faa betydelig flere Børn at arbejde med indtil Tilslutningsalderen, end den har i dette Øjeblik, hvorimod man, hvis man gaar den modsatte Vej, vil fremkalde netop det modsatte Resultat af det, som vi dog vistnok alle ere enige om kan være ønskeligt. Jeg tror, saa snart vi have henledet Opmærksomheden paa Forberedelsesskolen, ville de ærede Medlemmer i Virkeligheden ogsaa være enige med mig derom. Dertil kommer saa meget desto mere Uensartetheden i Folkeskolens Arbejds metode. En af de gode Ting ved Folkeskoleloven, den Lov, der nu allerede har fremkaldt saa stor Bevægelse omkring i Landet, er netop de Muligheder for Udvikling, der ligge i adskillige af Lovens Paragraffer, som gør det muligt for Skolekommissionerne at optage forskellige Skolefag, der ikke ere absolut obligatoriske. Men der ved bliver der en Uensartethed i Folkeskoleelevernes Dannelse, idet nogle Kommissioner straks tage alt, hvad Loven byder, andre betænke sig af forskellige Grunde mere. Dertil kommer ogsaa en Uensartethed i Elevernes Udvikling, der stammer fra, at Skoletimerne ikke ere de samme i Købstadsskolerne og i Landsby-skolerne. Jo højere vi nu sætte Tilslutningsalderen op, desto større vil denne Uensartethed i Fordannelse være, Uensartethed i den Fordannelse, med hvilken Fleverne møde ved deres Optagelse i Mellemskolen. Men for Mellemskolens Ved-